



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Cursus Theologicus**

**Gormaz, Juan Bautista**

**Augustae Vindelicorum, 1707**

Sect. 1. Resolvitur Controversia.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81978](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81978)

## DISPUTATIO IX.

## DE MAGNITUDINE LETHALIS OFFENSÆ.

338. Plures sunt sententiæ Doctōrum. Primā docet, peccatum lethale in ratione offensivæ esse simpliciter infinitum. Ita Cajetanus; Alvarez; Coninch; Petrus Hurtado; Berial; Godoy; pluresque Thomistæ cum Gonnēt disput. 9. de peccatis. Secundā sententiā negat. Ita Scotus; Exim. Doctōr, Vasquez; & communiter Noltri. Cæterum inter Doctōres primæ sententiæ varii sunt sensus; aliqui enim dicunt, offensam esse simpliciter infinitam physicè ratione Dei; qui est quasi forma infinita physica offensivæ; alii ratione infinitæ vilitatis creaturæ; quæ includitur in offensivæ; alii cum Gonnēt docent, non quidem physicè, sed moraliter tantum esse infinitam; quia Deus non constituit offensam per unionem physicam cum actu peccati, sed per unionem moralem; & quia evadit infinita ratione infinitæ poenæ, quam lethalis offensivæ promeretur per vim moraliter infinitam. Alii docent, esse simpliciter infinitam, sumptō ly *simpliciter* rigorosè; prout scilicet quælibet offensivæ continet formaliter, & eminenter omnem rationem offensivæ; sicut Deus dicitur infinitus simpliciter in ratione entis; quia formaliter, vel eminenter continet omnem entis perfectionem; alii sumunt ly *simpliciter*, non rigorosè; sed propriè, prout scilicet quævis offensivæ licet non contineat omnem rationem offensivæ, continet tamen infinitatē in sua linea; sic Petrus dicitur simpliciter homo ex eo, quod contineat perfectionem requisitam ad essentiam hominis; licet non contineat perfectionem omnium hominum. Ad examinandum istos omnes dicendi modos, præseindimus in præsentī ab illa quæstione, in qua disputatur, an peccatum sit in positivo, an in negativo, & conveniēmus cum Adversariis; dari peccatum lethale; quando homo transgreditur legem divinam advertens, illam transgressionem sibi esse graviter à DEO prohibitam.

## SECTIO I.

## Resolvitur Controversia.

339. A Ssero 1. Offensa Dei non est simpliciter infinita; sumptō ly *simpliciter* rigorosè. Probatur Deus, ut ex terminis constat, non offenditur per quamlibet offensivam, quantum offendibilis est: atqui ita necessariò offendetur; si quælibet offensivæ esset infinita simpliciter: ergo &c. Confirmatur 1. Si quælibet ita esset simpliciter infinita; nulla esset major aliâ, cum supra infinitum simpliciter non possit dari majus: sed hoc præterquam, quod fuit error Joviniani; & Stoicorum, est contra Scri-

pturam Joannis 19. Ubi Christus dixit Pilato: qui me tradidit tibi; majus peccatum habet: ergo &c. Confirmatur 2. Si offensivæ esset simpliciter infinita; esset tanta in ratione offensivæ; quantum est meritum Christi in ratione meriti; siquidem in utrisque reperiretur infinitudo simpliciter; sed Christus brevissimo suæ vitæ tempore non potuit elicere tot actus, quot à principio usque ad finem mundi erunt peccata; ergo non satisfecisset adæquate pro peccatis totius mundi; verum hæc infra clarius constabunt.

340. Ante Secundam assertionem notare oportet, propugnatores physicæ infinitudinis offensivæ distinguere duplicem offensivam; primam dicitur merè affectiva; quæ licet quoad affectum sit offensivæ, in re tamen non est offensivæ; v. g. si quis percussit Paulum existimans; esse Petrum, offendet Petrum affectivè; non effectivè; similiter si quis efficeret actionem; existimans, esse contra jus Dei; illique displicere; si non esset tale jus Dei; neque ex hoc titulo displiceret Deo; offenderet affectivè Deum & non effectivè; secunda dicitur effectiva; quæ in re; & affectu est offensivæ Dei; & contra jus Dei; & displicentiam; primam fatentur non includere Deum; sed stare in aggregato ex actione physica mala; & ex advertentia ad Dei jus; & displicentiam; secundam verò dicunt includere ipsam Deum; hæc tamen explicatio manifestè includit repugnantiam in terminis; cum nequeat aliqua actio esse affectivè contra Deum; & non effectivè; nam in illis circumstantiis nequit Deus in ea non graviter displicere. His præmissis

341. A Ssero 2. Offensa Dei non est simpliciter propriè infinita physicè, vel moraliter, assumendo infinitatem simpliciter à Deo tanquam à formâ physica, vel morali. Probatur 1. Eo ipso, quod fiat actus cum advertentia gravis prohibitionis divinæ; sive ad jus, quod habet, Deus, ne offendatur in illo conjuncto ex illa advertentia; & actu afferente carentiam rectitudinis graviter debitæ; datur offensivæ Dei affectiva; & effectiva; sed Deus neque est formalis conjunctionis, neque in illo includitur; ut ex terminis patet: ergo &c. Confirmatur 1. Non minus est finitum simpliciter peccatum lethale, licet sit secundum quid infinitum; quatenus respicit objectum infinitum offensum; sed illud conjunctum, utpote ex actibus finitis, est simpliciter finitum: ergo etiam peccatum lethale est simpliciter finitum. Minor; & consequentia certæ sunt; maj. autem videtur nota ex terminis, simulque est expressa Div. Thomæ doctrina quæst. 2. de malo, art. 9. ad 5. ubi hæc habet: peccatum essentia-

M m 3  
liter

*liter finitum est, licet habeat aliquam habitu-  
dinem ad bonum infinitum; & 3. part. quæst. 1.  
art. 2. ad 2. peccatum contra Deum commissum  
quandam infinitatem habet ex infinitate Divine  
Majestatis; ubi notanter apponit quandam,  
& non simpliciter; quia in doctrina Div. Tho-  
mæ peccatum non est simpliciter infinitum,  
sed secundum quid ex habitu ad Deum of-  
fensum, qui infinitus est.*

342. Confirmatur secundò, non minùs est evi-  
dens lumine naturæ, creaturas debere placere,  
& non displicere graviter Deo, quàm sit evidens  
dari creaturas, & dari Deum, atqui supposita  
hujusmodi cognitione, actus, quo amo De-  
um propter se, & creaturas propter Deum, non  
solus est bonus in affectu, sed effectus: ergo  
supposita hujusmodi cognitione actus, quo vo-  
lo graviter displicere Deo, non solus est malus  
in affectu, sed in effectu, ac proinde in illo con-  
juncto ex illa cognitione, & tali actu, stat es-  
sentia peccati lethalis. Confirmatur 3. Posi-  
to actu, cum advertentia prohibitionis divinæ  
de re levi in conjuncto ex ea advertentia, &  
tali actu afferente carentiam rectitudinis levi-  
ter debitæ datur per Vos peccatum leve: er-  
go posita tali advertentia, & actu afferente ca-  
rentiam rectitudinis graviter debitæ, quo Deo  
displiceo, datur in eo conjuncto peccatum gra-  
ve. Confirm. 4. Posito actu dilectionis cum  
advertentia ad præceptum Dei datur per Vos  
affectiva, & effectiva honoratio, & obsequium  
Dei, quin Deus sit forma illius obsequii: ergo  
posito actu odii, cum advertentia ad prohibiti-  
onem gravem Dei dabitur affectiva, & effectiva  
inhonoratio, & offensa Dei, quin Deus sit for-  
ma illius inhonoratiois, & offensa. Con-  
firmatur 5. In eo stat offensa effectiva Dei, ad  
quod tendit displicentia gravis Dei; sed ten-  
dit ad conjunctum ex eo actu, & cognitione  
gravis prohibitionis, non verò ad ipsum De-  
um: ergo totum constitutum peccati lethali-  
s stat in eo conjuncto, & non in ipso Deo.

343. Respondebis ex Godoy, Gonner, & Conren-  
son, Deum esse formam offensa, non autem  
obsequii, quia diversimodè comparatur ad of-  
fensam, & obsequium; offensa enim ex Phi-  
losopho stat in offenso, obsequium verò non  
in honorato, sed in honorante; Deus quidem  
per offensam affectivè subjicitur homini, de-  
struitur, & patitur offensam, quod moraliter  
idem est, ac si in re subiceretur, pateretur of-  
fensam, & ab homine destrueretur, quod nempe  
in æstimatione morali nequit non esse ma-  
lum infinitum, ac proinde nequit non habere  
Deum, ut formam talis offensa; ideòque of-  
fensa, ut ait Divus Thomas, est major, quò  
major est ille, in quem delinquitur; hoc autem  
non contingit in obsequio, sed è converso.

344. Contrà tamen 1. omnia peccata mortalia  
non tendunt affectivè ad Dei destructionem:  
ergo &c. Probatür antec. peccatum, quo quis  
vult furari rem alienam (idem esto suo modo  
de aliis) non tendit formaliter ad Dei destru-

tionem, ut per se patet deinde; neque æqui-  
valenter: ergo &c. Probatür secunda para-  
antec. homo non vult destrui rem, quam vult  
furari; sed si veller destructionem Dei, veller  
destructionem rei, quam vult furari; cum ea  
sine Deo conservari non possit: ergo &c. Con-  
firmatur 2. homo solum vult per aliquem ac-  
tum æquivalenter id, sine quo nequit dari ta-  
lis actus; sed peccatum furti v. g. dari potest  
absque Dei destructione: ergo &c. Confir-  
matur 3. Licet peccatum veller formaliter Dei  
destructionem, non ideò haberet malitiam  
Theologicam infinitam: ergo &c. Probatür  
antec. malitia illius actus limitaretur à cog-  
nitione proponente Deum, quæ esset finita, ut  
Vos fatemini, clarèque constabit probatione  
secunda; sed malitia limitata à cognitione fi-  
nita nequit evadere infinita: ergo &c.

Confirm. 4. Malitia hujus actus ratione li-  
mitationis non est tanta, quanta est magnitu-  
do objecti: ergo &c. Probatür antec. malitia  
physica illius actus, quo quis veller interficere  
innumeros homines, non est infinita per Vos, sed  
haberet objectum infinitum: ergo &c. Confir-  
matur 5. Licet per dilectionem perfectam reddat ho-  
mo Deo affectivè rationem ultimi finis, ejus-  
que destructionem derestetur, non habet ille  
actus bonitatem infinitam: ergo licet homo  
per peccatum tollat affectivè à Deo rationem  
ultimi finis, ejusque destructionem optet, non  
habebit ille actus malitiam infinitam. Con-  
firmatur 6. Ille actus nihil intrinsecè tolleret  
à Deo, sed solum impediret extrinsecum hon-  
orem in Deo sub gravi debitum, quo Deum  
contemneret: ergo nequit habere malitiam in-  
trinsecam simpliciter infinitam.

Respondebis, illum actum, quo vult homo  
destruere Deum, graviorem esse, quàm illum,  
quo vult Deum honorare, quæ major gravi-  
tas aliunde desumi nequit, nisi ex eo, quòd  
Deus sit subjectum & forma offensa, quin sit  
subjectum, & forma obsequii. Contrà 1.  
licet actus virtutum eò perfectiores sint, quò  
perfectius est objectum, quòd attingunt, v. g.  
actus charitatis est perfectior actu temperantia  
Deum non attingente, per Vos objectum ac-  
tus perfectioris non est forma sui actus præ  
objecto actus imperfectioris: ergo licet sit gra-  
vior actus inhonorans, quàm honorans De-  
um, non erit Deus forma actus inhonorantis,  
& purus terminus honorantis; contrà 2. licet  
actus charitatis intensior sit perfectior remisso,  
non est Deus forma intensi, & purus terminus  
remissi: ergo pariter.

Licet apprehensio ignobilior sit judicio, ac-  
tus humanus Angelico, Angelicus Divino circa  
idem objectum, non sumitur ex eo, quòd ob-  
jectum sit forma unius, & non alterius, sed à  
diverso modo intrinsecò tendendi in objectum:  
ergo licet actus inhonorans Deum sit gravior  
honorante, non id desumetur ex eo, quòd  
Deus sit forma unius, & non alterius, sed ex  
diverso modo tendendi per inhonorationem,  
quàm

quam per honorationem respectivè ad Deum.   
 Contrà 4. Deus per Vos patitur offensam, sed non patitur seipsum: ergo non est forma offensæ.   
 Contrà 5. Licet materia sit substantia formæ non est de constitutivo formæ, & licet forma rationalis sit subjectum suorum actuum, non tamen est forma suorum actuum: licet Deus sit objectum ergo offensæ, non ideo est forma offensæ.   
 Confirmatur 6. Quod dicitur Deus inhonoratus ab offensa, & illam valorans, per Vos solum arguit, quod Deus sit objectum offensæ: ergo quod dicitur honoratus à dilectione, & illam valorans, solum arguet, quod Deus sit objectum dilectionis.

348. Prob. 2. Dato, & non concesso, quod Deus sit forma offensæ, non redderet offensam simpliciter infinitam: ergo &c.   
 Probat. antec. infinitudo Dei non est forma offensæ, ut est in se (aliter cum Deus sit semper idem, omnes offensæ semper essent æquales, quod dici nequit ex num. 339.) sed juxta mensuram geometricam cognitionis; atqui Deus, ut cognitus nequit reddere offensam simpliciter infinitam: ergo &c.   
 Prob. min. Deus, ut cognitus limitatur per cognitionem, sed limitatur per cognitionem nequit offensam constituere simpliciter infinitam: ergo &c.   
 Major patet, quia Deus, si nullo modo cognoscatur, nullo modo offenditur, & cognitus per cognitionem levem solum leviter offenditur, & per gravem graviter, quia limitatur ad cognitionem.   
 Min. probatur. Cognitionis non solum est finita, sed etiam in gradu inferiori ad inhonorationem, & offensam: ergo, ut Deus infinitus proportionally limitetur per cognitionem ordinis inferioris ad ipsum, neque manebit in linea infinita, qualis est in se, neque in linea ordinis inferioris, qualis est cognitio, sed in linea Superiori gravi media inter inferiorem & infinitam, quæ quidem est proportio geometrica: ergo &c.

349. Respondebis ex Gonet Deum media cognitione finita constituere offensam infinitam, sicut media cognitione ordinis inferioris constituit per nos offensam ordinis Superioris, & sicut personalitas verbi constituit meritum simpliciter infinitum cum suis actibus limitatis à principio effectivo finito.   
 Contrà tamen, & in primis, ut infra constabit, exemplum personalitatis verbi non venit ad rem; primò quia personalitas se habet ex parte principii meritorii, quod ut operetur non opus est, ut cognoscatur, ut patet in gratia justificante; justus enim supernaturaliter, etiam liberè operans in via revera meretur, quamquam non cognoscat se esse in gratia, ac proinde gratia, quæ est forma meriti puræ creaturæ, vel Persona Divina, quæ est constitutiva meriti Christi, non limitatur à principio productivo creato actus condignificandi, neque ab illius dignitatis cognitione; cum principium productivum creatum, ejusque dignitatis cognitio sit extra constitu-

tivum meriti Christi, ut cum omnibus faretur Gonnet.

350. Contrà 2. Quia personalitas verbi, ut est in se constituit meritum, cum communicetur merito, ut est in se, ideoque licet unio moralis & actus sit finitus confurget mei tum simpliciter infinitum; hæc etenim est diversitas inter actum, & meritum, etenim actus cum non includat personalitatem, ut est in se, sed hæc ei adveniat media Unione morali, manet semper in se finitus; at verò meritum utpote ex actu, & personalitate, ut etiam in se confurgens includit personalitatem, ut est in se, quæ cum in se sit simpliciter infinita, erit etiam meritum simpliciter infinitum; sic humanitas Christi non manet simpliciter infinita, quia solum habet personalitatis communicationem media unione finita; at verò compositum Christi includens personalitatem, ut est in se manet simpliciter infinitum; nihil enim ex his reperitur in offensa, quandoquidem Deus, ut est in se non unitur moraliter actioni offensivæ, sed ad summum, ut limitatur per cognitionem, ut constat à num. 348. aliter, sicut merita Christi sunt æqualia, essent æquales omnes offensæ, quod fallum est, & sicut personalitas non cognita meritum constituit, Deus etiam non cognitus constitueret offensam, quod negant omnes, & ipse Gonnet; hinc

351. Necessè est, ut Gonnet ad primum argumentum confugiat, contra quod insurgo primo, offensa non limitatur arithmetice ad mensuram cognitionis: ergo licet cognitio sit in ordine inferiori respectivè ad Deum, constitueret offensam in ordine Superiori.   
 Probat. antec. homo eadem cognitione instructus potest elicere obsequium, vel offensam Dei, sed apud omnes gravior reputaretur offensa, quam obsequium factum Deo in illis circumstantiis: ergo quia Deus non limitatur arithmetice, sed geometricè ad mensuram cognitionis; secundo eatenus limitatur Deus per cognitionem quatenus cum illa constituitur conjunctum ex cognitione, & entitate, seu carentia actus peccaminosa, sed illud conjunctum etsi finitum est in ordine Superiori, ut per se patet: ergo licet cognitio sit per se infinita, & ordinis inferioris, Deus limitabitur per illam etsi finitè ad ordinem Superiorem.

352. Contrà 3. Licet cognitio secundum se sumpta sit ordinis inferioris, & carentia rectitudinis debita, seu actus pravus, quo non adimpletur præceptum, secundum se sumptus sit etiam ordinis inferioris, tamen conjunctum ex tali actu, & cognitione est ordinis superioris: ergo si Deus limitatur per cognitionem conjunctam, cum tali actu limitabitur ad ordinem Superiorem; conseq. tenet, antec. patet, quia licet facere contra præceptum Dei sine cognitione præcepti non sit mortale v. g. comedere carnes die Veneris, si invincibiliter ignoretur esse diem Veneris, nec cognoscere esse diem Veneris sit mortale, si non comedatur car-

carnes die Veneris, tamen cognoscere diem Veneris esse, in quo prohibetur comestio carniū, & comedere cum hac cognitione carnes est peccatum mortale: ergo licet illa cognitio seorsim à comestione carniū, & comestio carniū seorsim à cognitione non sint in linea superiori, tamen illa cognitio simul cum comestione, & illa comestio cum illa cognitione erunt in linea superiori, atqui licet illa cognitio seorsim à comestione, & comestio à cognitione non sunt peccatum mortale, comestio tamen simul cum cognitione, & cognitio cum comestione erunt peccatum mortale: ergo licet seorsim acceptæ non sint in linea superiori, erunt tamen acceptæ conjunctim: ergo licet Deus per cognitionem in illo conjuncto non limitetur infinitè, quia conjunctum illud non crescit sine fine, cum crescat ex cognitione, & affectu, quæ duo simul sumpta finita sunt, tamen limitabitur ad lineam superiorem, ex quo conjunctum illud crescit ad lineam superiorem, licet finitam.

353. *Contra 4.* Deus limitatur per cognitionem juxta mensuram suæ displicentiæ; sed Dei displicentia respectivè ad offensam est finita, & in ordine superiori; ergo &c. Major constat; quia offensa non est gravior, quàm Deo displicens; min. verò probatur: displicentia divina de malitia offensæ reflectit supra displicentiam de malitia objectiva; ergo quo major est displicentia de malitia objectiva, eò major est displicentia de malitia Theologica; plus enim Deo displicet offensa perfidæ infidelitatis, quàm offensa furti cum aliquali necessitate; quia gravior est, ut per se patet in ea infidelitate malitia objectiva, quam in tali furto, supra quam reflectit displicentia de Theologica malitia; atqui, si offensa esset simpliciter infinita, non posset Deo displicere magis una, quàm alia: ergo non est simpliciter infinita, ac proinde manebit ratione divinæ inhonorationis in linea superiori finita.

354. Dices, constitui in ordine superiori infinito; quia displicentia est actus Dei, & omnes actus Dei sunt infiniti. *Contra* tamen 1. Ex eo, quòd in conjuncto ex actu creato, vel carentia rectitudinis debita, & advertentia ad jus Dei ster ratio offensæ, ut probavimus num. 341. displicentia divina, licet sit entitativè infinita; at objectiva limitatur arithmetice ad gradum illius conjuncti, sed tale conjunctum, ut per se patet, est finitum, licet sit ordinis superioris, & grave: ergo displicentia Dei objectivè, sive respectivè ad illud conjunctum erit finita, licet sit gravis, & ordinis superioris. Probat. maj. Licet displicentia divina de veniali sit entitativè infinita, quia tamen veniale est finitum, & leve, illa displicentia respectivè ad veniale est finita, & levis: ergo pariter. *Contra* 2. Ut fatetur Gondoy, Gonnet, & Contenson, offensa limitatur, ne sit major alia ab objecto, intensione actus, aliisque circumstan-

tiis: ergo potius limitabitur à cognitione creata, & displicentia divina.

Respondetis ex Gonnet, offensam non limitari, sed esse moraliter infinitam, quia habet vim moraliter infinitam, quæ infertur ex pena infinita, quam promeretur. *Contra* 1. Angelum, & animam rationalem exigere durationem infinitam ex natura sua, & per infinitam durationem operari physicè, non arguit per vos Angelum, & animam rationalem habere vim, & virtutem infinitam physicè, sed solum arguit virtutem finitam physicè exigentem ex natura sua extendi per infinitam durationem: ergo offensam ex natura sua exigere durationem infinitam, & per durationem infinitam operari moraliter, non arguit, offensam habere vim, & virtutem moraliter infinitam, sed virtutem moraliter finitam exigentem ex natura sua per infinitam durationem.

*Contra* 2. Licet offensa esset infinita, produceretur per Vos ab anima finita: ergo licet pena sit infinita, causari potest ab offensa finita. *Contra* 3. Licet opera supernaturalia iusti mereantur Premium infinitum, non habent per Vos virtutem moraliter infinitam: ergo pariter. *Contra* 4. & à priori. Causa moralis, sive meritoria, sive demeritoria, in eo distinguitur à physica, quòd non operetur per suam vim moralem, sed per suam compossibilitatem, ut patet in meritis; sed offensa finita nequit satis compensari, nisi per penam in duratione infinitam; siquidem manebit per totam æternitatem: ergo licet sit finita, merebitur penam infinitam. *Contra* 5. Licet Angelus naturaliter exigat durationem infinitam, non est infinitus: ergo licet offensa naturaliter exigat penam infinitam, non tamen est infinita.

Respondet ultimò Gonnet, gravitatem personalem offensæ utpote sumptam ex parte Dei, æqualem esse pro omnibus, licet inæqualis sit malitia non personalis, nec accepta ex parte Dei, sed ex aliis capitibus, sicut valor personalis operum Christi est in omnibus æqualis, licet valor objectivus inæqualis sit; hæc tamen solutio, ni fallor, pejor est omnibus aliis: ideòque *contra* 1. Deus non constituit offensam, sicut personalitas Christi constituit meritum, ut constat manifestè ex num. 348. hæc igitur solutio nulla est. *Contra* 2. Si gravitas offensæ in omnibus æqualis esset ex parte Dei, à quo sumitur infinitudo, & inæqualis ex parte objecti, à quo infinitudo non desumitur, sicut valor operum Christi æqualis est omnibus ex parte personalitatis, ex qua sumitur infinitudo, & inæqualis ex parte objecti, ex qua infinitudo non desumitur, tam infinita esset offensa, ac sit infinitus valor operum Christi, ut per se patet; sed hoc dici non potest, aliter cum Christus per brevissimum suæ vitæ tempus non potuerit elicere tot actus, quot peccata elicerunt omnes homines, non satisfecisset condignè pro omnibus peccatis; ergo &c.

Affero 3. *contra* Bernal. Offensa non est infinita

finita ratione vilitatis creaturæ offendentis, & ut clarior apparet conclusio nostra, nota vilitatem creaturæ utpote entitativam stare in intrinsicis creaturæ prædicatis distantibus ab infinita perfectione Dei consideratâ distantia ex parte creaturæ ad Deum; nam sumpta distantia ex parte Dei ad creaturam non esset vilitas, sed summa dignitas entitativa Dei; sic distantia localis, quæ inter Cælum, & terram intercedit, sumpta à terra ad Cælum vocatur distantia sursum, & sumpta à Cælo ad terram, vocatur deorsum; quia terra est locata deorsum, Cælum verò sursum, & superius; sic etiam DEUS est superior, seu entitativè infinitus; creatura verò inferior, & entitativè finita. Unde vilitas creaturæ entitativa, utpote secum ipsa identificata erit finita in se, & respectivè ad Deum, & dignitas Dei erit in se, & respectivè ad creaturam infinita. Cæterum præter entitativam, & intrinsicam distantiam datur alia extrinseca; sic Deus est terminus extrinsecus creaturæ, & creatura est terminus extrinsecus Dei; quæ in utroque dicitur potest aliquo modo infinita, negativè tamen in creatura, prout caret infinita perfectione Dei, positivè verò in Deo, prout per suam virtutem infinitè superat creaturam. His positis

offendente, non habet infinitam malitiam Theologicam; ergo &c. Confirmatur 2. Peccatum veniale, cum sit creatura, etiam esset infinitè vile; atqui non includit infinitam malitiam Theologicam: ergo &c.

Respondebis ex Bernal, peccatum veniale non includere vilitatem personæ offendentis; quia rigorosè non est offensa Dei. Contrà tamen 1. Licet non includat vilitatè personæ, includit tamen vilitatem ipsius peccati, quæ juxta sua principia non minus infinita est, quàm vilitas personæ offendentis, cum ambo conveniant in ratione creaturæ infinitè à Deo distantis; sed per te non habet malitiam Theologicam infinitam: ergo &c. Contrà 2. Licet peccatum veniale non sit strictè offensa Dei, est tamen actus in se strictè malus, & peccaminosus, & reverà peccatum; atqui ex tuis principiis ex titulo creaturæ continet vilitatem infinitam constituentem actum peccaminosum: ergo juxta tua principia peccatum veniale est infinitum. Ex dictis

Fit 1. Offensam Dei nullam includere rigorosam infinitudinem, neque physicam, neque moralem. Ratio est, quia si aliquam includeret, vel esset desumpta ex parte Dei, vel creaturæ, vel offensæ consideratæ in ordine ad affectivam destructionem Dei, vel in ordine ad poenam, quam promeretur peccator; sed ex nullo ex his capitibus desumitur: ergo &c. Fit 2. Offensam Dei solum esse secundum quid infinitam, prout infinitudo secundum quid significat habere objectum infinitum, à quo sumit gravitatè geometricam, seu finitam in supremo ordine offensæ, sive inhonorationis divinæ, & hoc est non habere rigorosam, sed aliquam solum infinitatem; sic loquitur Exim. Doctor disp. 4. sect. 7. §. hinc constat, juxta doctrinam Div. Thomæ num. 341. proportio autem geometrica in eo stat, quod Deus representatus in cognitione apparet in ea nobilior quacunquè creatura, quamvis ea representatio in cognitione non sit tanta, quantum est ipse Deus: sic imago hominis relucens in speculo representata est nobilior imagine canis representati in speculo; at ea representatio hominis in speculo, non tam excedit representationem canis, quantum ipse homo excedit canem. Unde testimonia in contrarium allata intelligenda sunt juxta explanationem istam, ne sibi S. Doctor contrarius esse videatur.

SECTIO II.

Solvuntur Opposita.

Objicies 1. contra primam, & secundam assertionem ex Gouret disp. 9. de peccat. num. 141. ratione, ut ipse ait, fundamentali. Gravitas offensæ crescit juxta dignitatem personæ, cui irrogatur, sed persona per peccatum mortale offensa, scilicet Deus, est dignitatis simpliciter infinitæ; ergo peccatum mortale in ratione offensæ est gravitatis simpliciter infinitum.

N n fini

319. Probatu nuac conclusio 1. Vilitas personæ offendentis non includitur formaliter in offensa: ergo &c. Probatu antec. Vilitas personæ, utpote cum ipsa persona identificata, solum est principium activum: ergo non est constitutum formale. Confirmatur 1. ex iis, quibus num. 341. probavimus, Deum non esse formam offensæ; nam ipsissimæ rationes militant utrobique. Confirmatur 2. Licet Vilitas entitativa creaturæ esset constitutiva formaliter offensæ, non ideo offensa esset simpliciter infinita: ergo &c. Probatu antec. Vilitas entitativa creaturæ ita est finita, ut, quod magis creatura distat à Deo, magis vilis, limitata, & finita sit; sed vilitas adeo finita nequit constituere offensam intrinsicè infinitam: ergo &c. Major, & consequentia tenent; min. patet; quia quod constituit totum aliquod intrinsicè, non aliter illud constituit, nisi se ipsi toti communicando: ergo vilitas finita se communicat finitè, ac proinde nequit constituere offensam infinitam.

360. Probatu 2. Licet vilitas creaturæ esset aliquo modo infinita, non posset constituere offensam in ratione offensæ infinitam: ergo &c. Probatu antec. Vilitas, & malitia offensæ in ratione offensæ est Theologica, vilitas entitativa creaturæ in ratione creaturæ est physica; sed vilitas physica, ut physica est, nequit intrinsicè constituere vilitatè, & malitiam Theologicam in ratione Theologicæ: ergo &c. Maj. & consequentia tenent; min. patet, quia quod constituit, intrinsicè constituit, ut est in se. Confirmatur 1. Ipse actus, qui est intrinsicè offensa, ut contradistinctus à persona offendente, etiam esset infinitè vilis, cum etiam sit creatura; sed per se ipse actus, ut contradistinctus à persona